

NATUURPLAKBOEK NUMMER 310

Tekst en foto : JO-han Opsomer – 30 november 2013

Het meisje draagt een dotje in haar haar, een lisdotje. Alhoewel, het is een flink dotje, een dot zowaar, een lisdodde.

De hele sigaarvormige en dito gekleurde aanwas bovenop de 'riet'-stengel deed ook de volksnaam 'rietsigaar' ontstaan. Toen roken nog een eervolle bezigheid was moeten er heel wat kinderen als copycat fier en potsierlijk rokend rondgewandeld hebben. Sigaren roken was bovendien gelinkt aan de rijkere klasse. De wannabe's van toen.

Wat is die havanna nu eigenlijk?

Madammen.

De heer des huize hangt er ietwat verschrompeld boven. Zijn lied is uitgezongen. De mannelijke bloei aar heeft het stuifmeel verspreid en de vrouwelijke bloemen bevrucht die één verdieping lager staan.

Voor de dames is er nog een hele weg te gaan. Elk zaadje zit vast aan een pluusje, honderden, duizenden samen. De tijd komt nog dat alles los komt. Als een ruiende hyena zal de sigaar uiteenvallen en elk zaadje zal gedragen door de wind een eigen weg zoeken.

Lisdodden zijn kieskeurig wat hun standplaats betreft. Uiteraard aan de waterkant, maar wel op een beschut plekje, zonder stroming of te veel kabbelend water. De luwte, de windarme kant van de vijver of de beek is ideaal. Eenmaal vaste voet is er geen houden aan. Door uitgroeiende wortelstokken gaat lisdodde gemakkelijk andere planten wegconcurreren. Mensen hebben schroom om ze te plukken en met reden. Ze staan op de lijst van beschermde planten. Met de decoratieve waarde sneuvelen er elk jaar flink wat vermoed ik.

Vroeger had men veel meer redenen om ze te 'oogsten'. Ze werden gebruikt bij het aanmaken van vuur of als toorts als ze in vet gedrenkt werden. Men kon er spelletjes mee spelen en de pluusjes waren gegeerd als kussenvulling. Om lampen te poetsen. Zelfs als voedsel waren de wortels en de bleke stengel in trek.

Toch was er reeds heel vroeg een beschermende maatregel. De boete voor het stelen van lisdodde op iemands landgoed was 5 stuyvers in 1644. De ouders moesten opdraaien voor de kinderen.

